

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-04-09

Vår referens

Anna Ekendahl

Utredningssekreterare

anna.ekendahl@malmö.se

Remiss om Översyn av färdtjänstregelverket i Malmö stad

HVO-2024-958

Sammanfattning

Tekniska nämnden har haft i uppdrag att se över regelverket för färdtjänst i Malmö stad. Översynen har innefattat att utreda förutsättningarna för en resegaranti inom färdtjänsten samt att göra en översyn av avgifter för färdtjänst och riksfärdtjänst och ta fram en ny avgiftsmodell. Förslaget har skickats på remiss till bland annat hälsa-, vård- och omsorgsnämnden.

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslagen men önskar ett förtydligande av vissa kostnader som kommer att belasta den enskilde.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande om en översyn av färdtjänstregelverket.

Beslutsunderlag

- Fastighets- och gatukontorets tjänsteskrivelse
- Tillämpningsanvisningar för färdtjänst och riksfärdtjänst
- Riktlinjer för riksfärdtjänst i Malmö stad
- Riktlinjer för färdtjänst
- Avgifter för färdtjänst och riksfärdtjänst
- Översyn av avgifter färdtjänst och riksfärdtjänst - Malmö stad
- Resegaranti för färdtjänstresenärer i Malmö stad
- Tjänsteskrivelse HVON 2023-04-24 Remiss om översyn av färdtjänstregelverket i Malmö stad
- Förvaltningens förslag till yttrande

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2024-04-16

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2024-04-24

Beslutet skickas till

Tekniska nämnden

Ärendet

I 2023 års budget gavs tekniska nämnden, tillsammans med berörda nämnder, i uppdrag att genomföra en översyn av färdtjänstregelverket. Tekniska nämnden har fastslagit att uppdraget om översyn av färdtjänstregelverket inneburit dels att utreda förutsättningarna för en resegaranti inom färdtjänsten, dels att göra en översyn av avgifter för färdtjänst och riksfärdtjänst och ta fram en ny avgiftsmodell. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har tillsammans med bland annat funktionsstödsnämnden fått förslaget på remiss.

Färdtjänstverksamheten i Malmö stad finansieras liksom den allmänna kollektivtrafiken delvis genom skattemedel delvis genom intäkter i form av avgifter för de som använder transporttjänsten. En individ ansöker om färdtjänst hos kommunen och servicenämnden utreder och fattar beslut om färdtjänst. I februari månad 2021 hade 5908 personer färdtjänstillstånd.

Nuvarande avgiftsmodell

Malmö stads avgiftsmodell för färdtjänst är uppdelad i en abonnemangsmodell som gäller för resor inom den egna kommunen och en kilometerbaserad avgift som kallas fjärrresor som gäller för resor utanför den egna kommunen men inom Skåne.

Tilläggsavgifter förekommer för bland annat medresenär, extra bagage vid vissa resor och färdtjänstresa i annan kommun utanför Skåne.

Den abonnemangsmodell som appliceras på resor inom Malmö stad är uppdelad i två olika abonnemang, 1 och 2. I abonnemang 1 ingår fem enkelresor i månaden till en fast månadskostnad på 184 kronor. För resor utöver detta gäller en avgift för varje enkelresa. I abonnemang 2 ingår ett obegränsat resande inom Malmö stad till en fast månadskostnad på 634 kronor. Abonnemangsmodellen är tvingande vilket innebär att tillståndsinnehavare måste välja ett abonnemang och betala en fast abonnemangsavgift oavsett om de faktiskt använder sin färdtjänst eller inte. För dem som inte gör ett aktivt val, blir det per automatik abonnemang 1.

Avgiften för fjärrresor är avståndsbaserad och betalas för varje enskild resa.

Fördelning av resor

I Malmö stad har cirka 70 procent av tillståndsinnehavare abonnemang 1. Bland de som har abonnemang 1 finns det personer som gör fler resor inom Malmö stad än de fem

som ingår i abonnemanget och därmed också får betala styckpris för de resor som överstiger de fem som ingår. Det genomförs även en del fjärresor av de resenärer som har abonnemang 1. De övriga 30 procenten av tillståndsinnehavarna i Malmö stad har abonnemang 2. Det finns de som har abonnemang 2 som reser så pass få resor att de hade sparat pengar på att ha abonnemang 1 och betalat styckpris för de resor som överstiger de fem som ingår.

Enligt fastighets- och gatukontoret är avgiftsmodellen för lokala resor snedvriden i den bemärkelsen att de äldsta med sämst hälsa och lägst genomsnittsinkomst försörjer resandet för yngre och socialt aktiva resenärer med varierande inkomst. De baserar detta på följande:

- Minst 60 procent av de som har ett färdtjänstillstånd är icke- eller sällanresenärer. De utgör den största gruppen av de resenärstyper som tagits fram men står för en liten del av de resor som utförs. Samtidigt betalar de in minst 184 kronor i månaden i egenavgift. En del av dessa resenärer gör några fjärresor för att besöka familj och släkt. De flesta inom denna grupp är äldre personer med sammansatta behov av vård och omsorg. Detta är den grupp med lägst genomsnittsinkomst.
- Runt 30 procent av de som har ett färdtjänstillstånd är aktiva resenärer som står för majoriteten av de resor som utförs. De flesta har någon form av sysselsättning som de pendlar till och de lever ett generellt socialt aktivt liv. Denna grupp har varierande inkomstnivå från låginkomsttagare till höginkomsttagare. Gruppen har ett högt resande i relation till andra resenärsgupper i Malmö stad, samt till motsvarande grupp i andra kommuner och regioner.
- Övriga 10 procent av de som har ett färdtjänstillstånd i Malmö stad är mellanaktiva och har en nivå av resande som ligger mellan gruppen sällan- och ickeresenärer och gruppen aktiva resenärer. De flesta inom denna undergrupp är pensionärer som är relativt ekonomiskt välmående och socialt aktiva, men det förekommer även andra grupper så som personer med missbruksdiagnos eller andra psykosociala diagnoser.

Fastighets- och gatukontorets förslag till ny avgiftsmodell

Fastighets- och gatukontoret har tagit fram ett förslag på nya avgifter för färdtjänst och riksfärdtjänst i Malmö stad. Förutom förslaget till avgifter har en del korrigeringar behövt göras på riktlinjer för färdtjänst i Malmö stad, då ändringarna krävdes för att samspela med avgiftsregleringarna.

Den nya modellen består av fyra olika så kallade abonnemang.

1. Det första abonnemanget har ingen fast månadsavgift utan utgår i stället från att en resenär betalar en standardavgift för varje resa. Standardavgiften baseras på hur lång resan är, vilket innebär avståndet från hämtning till lämning.
2. Abonnemang två innefattar de som har tillstånd för pendlingsresor och har en fast månadsavgift som motsvarar Skånetrafikens avgift för 30-dagarsbiljetter för en vuxen individ i den allmänna kollektivtrafiken där sträckan mellan hemadressen och pendlingsadressen avgör avgiftsnivån.
3. Abonnemang tre innefattar de som har tillstånd för fritidsresor. Avgiften är densamma som avgiften för en 30-dagarsbiljett för barn 7-19 år inom Malmö stadszon med Skånetrafikens bussar eller tåg. Avgiften är densamma oavsett ålder på färdtjänstresenären.
4. Abonnemang fyra är för färdtjänstresa inom annan kommun utanför Skåne. Då betalar resenären en egenavgift som motsvarar 50 procent av den faktiska resekostnaden, resterande ersätts av Malmö stad. Avgiftsnivån avgörs av att Malmö stad inte är skyldig att tillhandahålla färdtjänstresa i annan kommun annat än som anslutningsresa vid riksfärdtjänstresor.

Gällande riksfärdtjänst beräknas avgiften utifrån resans längd. Regeringen meddelar föreskrifter om avgiftsnivåer vilka används för beräkningen och Malmö stad har därför inga egna regleringar gällande avgiften.

Målsättning med det nya förslaget

Den primära målsättningen med förslaget är enligt fastighets- och gatukontoret att tillståndsinnehavare som är äldre och har sämre ekonomiska och hälsomässiga förutsättningar och som genomför få eller inga resor ska få lägre kostnader. Samtidigt avser den nya avgiftsmodellen komma åt fusk, missbruk och överanvändande. Den nya modellen syftar till att frigöra kapacitet inom färdtjänstsystemet, då det är mer ekonomiskt gynnsamt för vissa resenärer att åka med servicebiljett än genom färdtjänstresor.

I Malmö stad erbjuds alla innehavare av färdtjänsttillstånd en servicebiljett. Biljetten ger en tillståndsinnehavare möjligheten att åka kostnadsfritt tillsammans med en ledsagare på allmänna kommunikationer inom hela Skåne. Biljetten har inte några begränsningar i tid på dygnet eller veckodag så som exempelvis seniorbiljetten har. Gruppen resenärer som är mellanaktiva och aktiva har sociala kontaktnät och goda förutsättningar för att klara av att genomföra resor med allmänna kommunikationer med ledsagare.

Fastighets- och gatukontoret bedömer att den nya avgiftsmodellen kommer bidra till en minskning av färdtjänstresor och en förflyttning till allmänna kommunikationer, vilket

skulle ge Malmö stad en högre kostnadstäckningsgrad än med dagens modell samtidigt som stadens klimatavtryck skulle minska.

Förslag om resegaranti

Fastighets- och gatukontoret har också haft i uppdrag att se över möjligheten till en ersättningsgaranti för färdtjänst. Fastighets- och gatukontoret anser att det finns möjligheter till att färdtjänst ska ha en ersättningsgaranti och föreslår en garanti i form av en förseningsersättningsmodell likt övrig kollektivtrafik.

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens synpunkter presenteras i förvaltningens förslag till yttrande. Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslagen i remissen men önskar ett förtydligande av vissa kostnader som kommer att belasta den enskilde.

Ansvariga

Sergio Garay, förvaltningschef